Strömstad

Historia

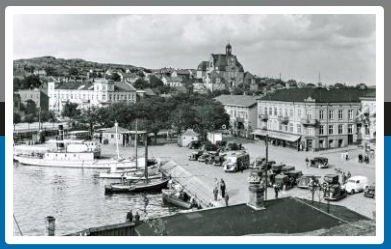

Boh

Anders Dernback text Wickipedia

Strömstad

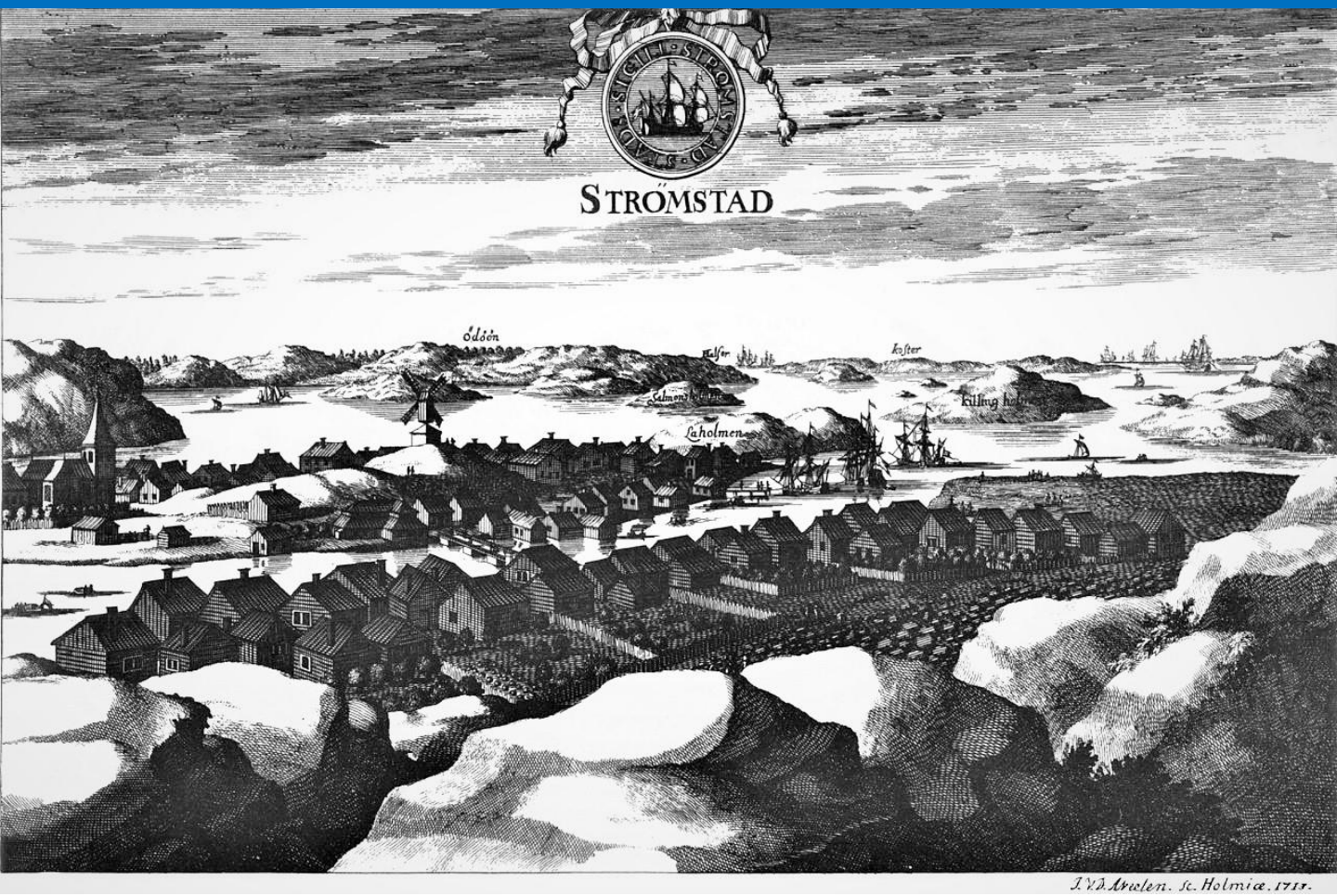

De första kända invandrarna till Bohuslän kom någon gång mellan år 5500 och 4000 före vår tideräkning och bosatte sig vid Lihult intill sjön Lången i den östra delen av Strömstads kommun. Lihultskulturen är känd för sina stenyxor av grönsten som tillverkades med en typisk form. Lihultarna importerade grönsten, vilken förädlades för export i regionen.

Strömstad har fornlämningar och kulturmiljöer från äldre stenåldern och framåt. Här finns megalitgravar, domarringar, rösen och hällristningar. En av de förnämsta kulturmiljöerna i landet är området vid Blomsholm med sin magnifika skeppssättning, domarring, högar och gravfält.

Strömstad

Strömstad år 1933. Inre hamnen med pass.-ångf. Olava av Halden.

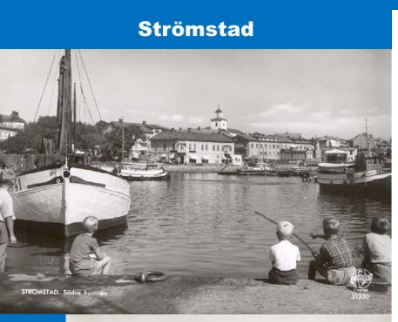

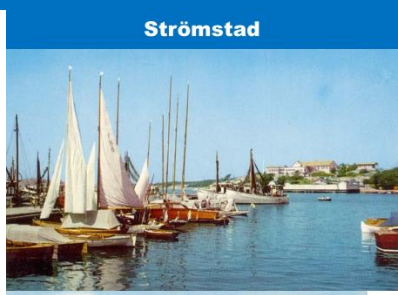

Strömstad 1500- och 1600-talet

Vid utloppet från Strömsvattnet anlades under 1500-talet timmerlastplatsen Strömmen. Efter det att Bohuslän genom freden i Roskilde 1658 blivit svenskt, uppstod ett behov av en stad i norra delen av landskapet för att avleda västkustens handel från Fredrikshald (nuvarande Halden) i Norge. Strömmen fick köpingsrättigheter 1667 som lydköping under Göteborgs stad, Marstrands stad och Uddevalla stad. Det är inte helt klart när stadsrättigheter erhölls. I ett kungabrev 1672 kallas samhället "staden Strömstad" och hade då redan ordnat stadsstyre med borgmästare och råd. Den förste borgmästaren hette Anders Jutterbock. Stadsrättigheterna stadfästes formellt av Karl XI den 15 april 1676.

Den första stadsplanen "avrijtat anno 1695" av Johan Kempenschiöld omfattar några tomter efter åns södra sida och vid stranden. Stadens dåtida grundstruktur med kyrka och torg överensstämmer med dagens.

På grund av sitt läge nära gränsen till Norge har Strömstad berörts av konflikter mellan de nordiska länderna. Redan 1675 brände och skövlade den danske generalen Gyldenlöwe staden samt höll den besatt till freden i Lund 1679.

Strömstad

Foto: Okänd

Bohusläns museum

Strömstad 1700-talet

Under kriget mot Norge 1716–1718 var Strömstad högkvarter för Karl XII. I Strömstad bodde Karl XII hos borgmästare Ivar Olofsson Kamp, vars hus låg ungefär där polishuset i dag har sin bakgård. De sista resterna av Kamps hus bortschaktades 1991. År 1717 utsattes Strömstad för två anfall av en dansk flottstyrka under Tordenskjold. Trupper landsattes den 8 juli, men möttes av 1 800 svenskar under generalmajor Johan Giertta och kastades tillbaka. Den 3 augusti slogs ett nytt anfall tillbaka. Ett monument på Laholmen minner om de hårda striderna. Under april–oktober 1718 styrdes riket från borgmästare Kamps hus, Då planlades också den ödesdigra attacken mot Fredrikstens fästning, som slutade med kungens död 30 november 1718.

Efter en lång period av lugn bröts freden 1788, då prins Karl av Hessen ryckte in i Bohuslän över Svinesund och under en kort tid besatte Strömstad. Denna gång blev det inga våldsamheter, i stället rådde ett vänskapligt förhållande mellan inkräktarna och stadens invånare. Under 1700-talet utvecklades staden, mycket tack vare de stora sillperioderna. Strömstad hade cirka 300 invånare omkring 1750, men det stundom mycket goda och inkomstbringande sillfisket gav en ekonomisk skjuts framåt. År 1805 hade folkmängden ökat till nära 1 100.

Strömstad

Strömstad

Foto: AB H. Lindenhag Göteborg Bohusläns museum

Foto: Okänd Bohusläns museum

Strömstad

Foto: Okänd Bohusläns museum

Foto: Okänd Bohusläns museum

Strömstad 1800-talet

I april 1808 försökte en norsk eskader under befäl av kapten Motzfeldt landstiga i Strömstad. Angreppet avslutades med att den norska styrkan drog sig tillbaka. Under många år firades segern i stadsparken med en årlig fest den 27 april. År 1827 skadades emellertid en ung man av en exploderande salutkanon, varvid Karl XIV Johan förbjöd staden att fortsättningsvis fira detta minne.
Strömstad blev i slutet av 1700-talet känd som bad- och hälsoort. Lejonkällan utanför Surbrunn hade redan 1782 gott rykte som hälsokälla och nyttjades flitigt av brunnsgäster under hela 1800-talet. Vid Bojarkilen fanns sedan 1786 Sveriges första varmbadhus. Under 1800-talet byggdes två nya varmbadhus ungefär där dagens badhus finns.
Dåvarande kronprins Oscars (senare Oscar I) upprepade besök bidrog till att Strömstad blev en av landets mest populära badorter.
Emelie Flygare Carlén var född i Strömstad. Hon blev en av 1800-telats mest lästa och spridda författare. Strömstad på 1880-talet
Sjöfartsstaden Strömstad växte fram under 1800-talet, då många fartyg i kusttrafiken hade sin hemmahamn här. Kustfiske och småskalig redarverksamhet blev viktiga näringar för staden.

Strömstad

Foto: Okänd

Bohusläns museum

Strömstad

Under 1900-talet fick handel och vissa tjänster allt större betydelse, liksom bland annat fiskerinäringen som konservindustri samt mekaniska verkstäder. Turist- och servicenäringen har jämte den omfattande gränshandeln förblivit de viktigaste näringarna i kommunen.Kring sekelskiftet 1900 fick stenindustrin ett stort uppsving, som varade till 1930-talet. Krokstrands samhälle var vid denna tid större än Strömstad. Bohusläns äldsta Folkets hus finns fortfarande bevarat mitt i det gamla stenhuggarsamhället och används till sammankomster och olika kulturella arrangemang.

Strömstad

Vid tre tillfällen under 1900-talet har Strömstad befunnit sig i närheten av internationella konflikter. Vid upplösningen av unionen mellan Sverige och Norge 1905 var det ett tag mycket spänt vid gränsen. Militär hade besatt staden och svenska flottan befann sig på redden i högsta beredskap. Under första världskriget 1914–18 förlades trupp till Strömstad, landstormen mobiliserades och flottan gjorde besök i staden. Under andra världskriget 1939–45 gränsade Strömstad till en krigszon och två tyska flygplan blev nedskjutna över staden. Många Strömstadsbor bistod den norska motståndsrörelsen. Som en symbol för banden mellan Norge och Sverige invigdes Svinesundsbron den 15 juni 1946 av konung Håkon VII och kronprins Gustaf Adolf. Nästan sextio år senare, den 10 juni 2005, invigdes den nya bron av kungarna Carl XVI Gustaf och Harald V.

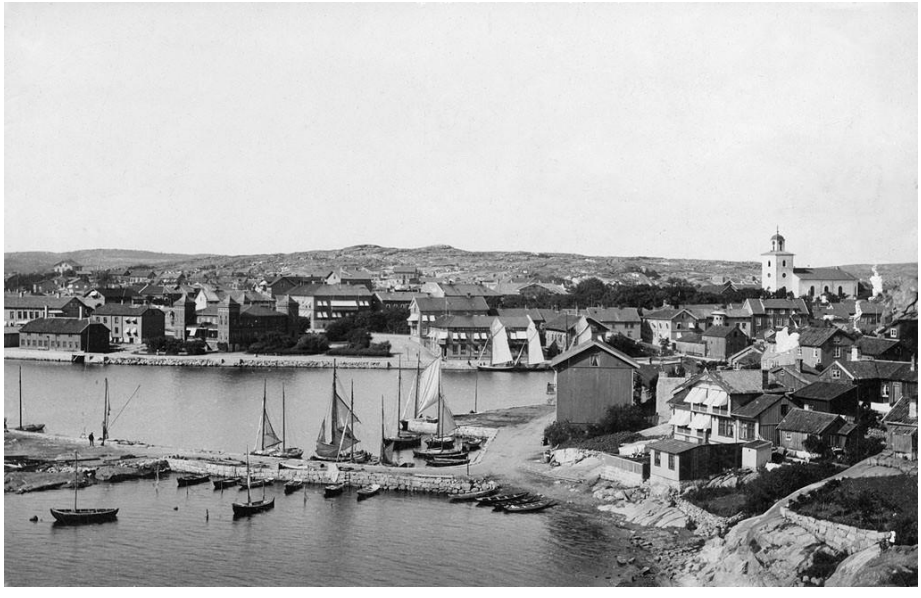

1880

Strömstad

Foto: Okänd

Bohusläns museum

Strömstad

Foto: Okänd

Bohusläns museum

Foto: Okänd

Bohusläns museum